

Julita Furczyńska
Język polski. Klasa II LOW.

23.03.2020.

Temat: Stanisław Wokulski - „romantyk w kapeluszu pozytywisty” (lekcja powtórzeniowa).

W oparciu o materiał dotyczący prezentacji dziejów i charakterystyki Stanisława Wokulskiego z lekcji, która odbyła się przed zawieszeniem zajęć dydaktycznych w szkole, napisz (w zeszycie do języka polskiego) konspekt wypowiedzi na temat: **Stanisław Wokulski - „romantyk w kapeluszu pozytywisty”**.

Tym, którzy nie pamiętają, czego dotyczył materiał, na podstawie którego analizowane były kolejne etapy życia S. Wokulskiego, przypominam:

- Wokulski u Hopfera
- Wokulski jako spiskowiec i zesłaniec
- Wokulski jako mąż Minclowej
- Wokulski jako bezkrytyczny adorator Izabeli Łęckiej
- Wokulski jako filantrop
- Wokulski jako przedsiębiorca

[Jeśli nie masz uzupełnionego materiału, to zrób to jak najszybciej :) :) ; uzupełnij tabelki w zeszycie]

23.03.2020.

Temat: Werter i Wokulski- co łączy, a co różni bohaterów?

Porównaj Wertera z powieści Goethego z Wokulskim. Uzupełnij tabelkę.

Porównanie	Werter	Wokulski
Wiek bohatera		
Ukochana		
Stan cywilny ukochanej		
Pochodzenie i status materialny		
Przeżywanie miłości - stany emocjonalne - czynności		
Przeszkody na drodze do sfinalizowania miłości małżeństwem		
Postrzeganie ukochanej		
Skutki nieszczęśliwej miłości		
Wniosek		

24.03.2020.

Temat: Praca z wybranym fragmentem „Lalki” B. Prusa.

Przeczytaj fragment „Wokulski w Paryżu” (II tom, czwarty rozdział), zamieszczony w podręczniku (str.86/87) oraz wskazówki do analizy i interpretacji (str.86), a następnie scharakteryzuj wrażenia Wokulskiego w czasie półsnu i napisz, jak można określić jego stan psychiczny?

Proszę pisać w zeszycie do języka polskiego.

24.03.2020.

Temat: Warszawa w „Lalce” B. Prusa.

Przepisz notatkę do zeszytu z języka polskiego.

Warszawa w „Lalce”:

- jest miejscem akcji prawie całego utworu (poza Paryżem, opisanym dla kontrastu i epizodycznie ukazany Zaslawkim); jest też „bohaterem” utworu;
- wspaniale, plastycznie ukazane sklepy, domy, ulice, dzielnice miasta; przekrój społeczny ludności, kontrasty społeczne i obyczajowe; codzienne życie dawnej Warszawy, opisane piórem jej niezrównanego kronikarza; miejsca pracy i zamieszkania bohaterów można dziś jeszcze zlokalizować; zostały upamiętnione wmurowanymi na Krakowskim Przedmieściu tablicami.

Polecenie: Przeczytaj informacje na temat obrazu Warszawy w „Lalce” zamieszczone w podręczniku na stronach 91/92/93. Zaznacz w lekturze, twoim zdaniem, najciekawsze fragmenty ukazujące Warszawę (minimum 5).

26.03.2020. 2 godziny lekcyjne

Temat: Krytyczny obraz społeczeństwa polskiego drugiej połowy XIX w. („Lalka” B. Prusa).

Obraz społeczeństwa polskiego w „Lalce” B. Prusa:

I Arystokracja rodowa.

II Szlachta.

III Mieszczaństwo.

IV Lud miejski.

V Przedstawiciele innych środowisk.

Poniższe informacje przepisz do zeszytu z języka polskiego.

a) Arystokracja rodowa: książę, Łęccy, baron Krzeszowski, baron Dalski, Starski

- cechuje ją: próżniactwo, pasożytnictwo, pogarda dla pracy i dla ludzi pracy, fałsz, zakłamanie, obłuda, egoizm, przesady klasowe,
 - pycha z powodu arystokratycznego pochodzenia i poczucie wyższości wobec innych warstw społecznych,
 - wystawny tryb życia, wieczne święto, zabawy, wizyty, kochanki, pogoń za sensacją i rozrywką,
 - rujnowanie majątków i przyczynianie się do ubożenia kraju, wywożenie kapitału za granicę,
 - brak patriotyzmu, obojętność wobec losów kraju i narodu (choć książę pozuje na patriotę i publicznie lituje się nad „tym nieszczęśliwym krajem”),
 - degeneracja moralna,
 - zły przykład dla innych warstw społecznych (których ideałem staje się lenistwo, rozrywki i wystawne życie),
 - rzucanie kłód pod nogi jednostek wartościowych (jak Wokulski),
 - martwota pod względem ekonomicznym i kulturalnym.
- Cech tych nie można przypisać pochodzącej z arystokratycznego rodu baronowej Zasławskiej, która opiekuje się chłopami zamieszkującymi na terenie jej majątku, oskarża arystokrację jako klasę o zdradę w okresie rozbiorów, o współpracę z dworem austriackim i rozprzężenie moralne; ona jedna docenia Wokulskiego, nie ma dobrej opinii o panie Izabeli, uważa, że w miłości nie powinny istnieć bariery klasowe.

Drugą „postać pozytywną” w tym kręgu jest Julian Ochocki – naukowiec i wynalazca, który woli poświęcić życie dla rozwoju wiedzy niż dla przyjemności salonowych; trzecią – pani Wąsowska, z pozoru kokietka jak większość pań z jej sfery, naprawdę mądra, zyciowa, cieszy się dużą sympatią prezesowej Zasławskiej.

Tomasz Łęcki

- szczyty się pochodzeniem z senatorskiego rodu,
- odziedziczył ogromny majątek, miał w młodości wstęp do najwyższej światowej elity, był na dworach francuskim, austriackim i włoskim,
- ma głębokie przeświadczenie o swej wybitnej wartości, rozumie, energii,
- zarzucał egoista, człowiek bezyteczny, o bardzo ciasnych horyzontach umysłowych, doprowadził siebie i córkę do ruiny majątkowej.

Izabela Łęcka

- egoistka, ignorantka, jej maniery są powierzchowne, zainteresowania sztuką płytkie, nie podbudowane żadną wiedzą (zachwyca się kiepskim aktorem i łąka jakim skrzypkiem); pracę dobroczynną traktuje jako obowiązek towarzyski (choć czasem nudny) i możliwość pokazania się publicznie w nowym stroju; leniwa panna o dużych wymaganiach, cokolwiek czyni, ma na celu własną przyjemność; postać o spazmowej psychice,
- żyje w przeświadczeniu, że jest wyśnionym ideałem każdego mężczyzny, aniołem, boginią czy nimfą, a wszystkie jej czyny są wzniosłe, piękne, szlachetne,
- gotowa jest nawet w końcu poślubić Wokulskiego, pod presją bankrutującego ojca, ciotki obawiającej się jej staropanieństwa, księcia, który na koniec wystawia Wokulskiemu pozytywne świadectwo, znajomych pań, które zaczynają jej Wokulskiego zazdrościć, a zwłaszcza chyba dlatego, że nawet ona zauważyła w końcu, że swym postępowaniem może zrazić ostatniego bodaj poważnego konkurenta; gotowa jest więc wyrzucić mu ten niebawmy zaszczyt, pod warunkiem

wszakże, że w niczym nie będzie musiała zmienić swych nawyków, obyczajów i poglądów,

- jej psychikę ukształtował świat, w którym się wychowała, a który wmawiał w nią, że jest ucieleśnieniem doskonałości, szlachetności i piękna; że spełnianie wszystkich jej zachcianek jest zaszczytem,
- przegrywa swe życie; można domyślać się, że ponieważ nie rozumiała jednak, że postępowała niewłaściwie – tylko szok mógł spowodować jej poważną decyzję wstąpienia do klasztoru; doktor Szuman, żartując wprawdzie, mówi: „Cóż to, czy ma zamiar nawet Pana Boga kokietować, czy tylko chce po wzruszeniach odpocząć, ażeby pewniejszym krokiem wyjść za mąż?”, na co Ochocki wyszeptał: „Daj jej pan spokój... to dziwna kobieta...”

b) Szlachta: ojciec Wokulskiego, Wirski, p. Misiewiczowa

- warstwa zamierająca, po uwłaszczeniu chłopów nie potrafi już gospodarować, nadal trwoni pieniądze, zadłuża się, wyprzedaje, przenosi do miast, gdzie też nie umie przystosować się do nowych warunków życia,
- dopiero następne pokolenie (p. Stawska) przyzwyczajają się do nowych warunków, podejmuje pracę i aklimatyzuje w nowym środowisku.

c) Mieszczaństwo

Trzy warstwy mieszczaństwa i typowi ich reprezentanci:

- polskie – Szprot, Węgrowicz, Deklewski, Krzeszowska,
- pochodzenia niemieckiego – Minclowie,
- pochodzenia żydowskiego – Szlangbaumowie,
- mieszczaństwo polskie cechuje:
 - brak inicjatywy, energii i wiary we własne siły,
 - brak chęci do pracy; np. radca Węgrowicz przesiaduje całymi dniami w jadalni i zajmuje się plotkami,
 - brak zapobiegliwości i oszczędności,
 - jest słabe, skłócone, niedołężne, bierne, zacofane, wszelkie przejawy przedsiębiorczości uważa za wariactwo,
 - nie wypracowało własnej kultury, jest pozbawione indywidualności, wzoruje się na arystokracji, przejmując jej

- obyczaje i styl życia,
- nie posiada szerszych aspiracji ani ambicji, jak np. baronowa Krzeszowska (upiorna mieszcza, zaniedbana, złośliwa, skłócona z sąsiadami, intrygantka, spełnia się jej marzenie, by prowadzić próżniaczy tryb życia),
- jednostki niebanalne, jak Wokulski, nie znajdują u niej zrozumienia ani poparcia,
- mieszczaństwo pochodzenia niemieckiego cechuje: pracowitość (wręcz kult pracy), wytrwałość, zaradność, oszczędność, uparta wola gromadzenia majątku, ale ciasne horyzonty umysłowe (matka „starego” Mincla dziwi się, jak Rzecki i Katz mogli porzucić pracę w sklepie, by iść walczyć o cudzą sprawę),
- mieszczaństwo pochodzenia żydowskiego cechuje:
 - energia, ruchliwość, przedsiębiorczość, cierpliwość, oszczędność, wytrwałość, pracowitość,
 - zdobywanie pieniędzy jest dla nich sprawą najważniejszą, nie przebiegają w środkach, potrafią się poniżyć, ale i być arogancy, bezwzględni, pogardliwi; w arsenale ich środków znaleźć można lichwę, oszustwo i podstęp,
 - umiejętność szybkiego korzystania z nadarzających się sposobności; przejmują bankrutujące gospodarstwa, sprzedawane z licytacji kamienice i sklepy, a nawet zawiązaną przez Wokulskiego spółkę do handlu ze Wschodem; mogą to czynić tym łatwiej, że polskie mieszczaństwo jest jeszcze słabe i nie dysponuje kapitałem, a zamożniejsza szlachta i arystokracja brzydzi się pracą, nie zna się (i znać się nie chce) na handlu – woli powierzać swe pieniądze Żydom na procent,
 - doktor Szuman i stary Szlangbaum, obaj wyznania mojżeszowego, których Prus opisuje z dużą sympatią, czują się Polakami; dowiedli ofiarne patriotyzmu, biorąc udział w powstaniu styczniowym, a Szuman przebywał z Wokulskim na Syberii; mimo to polskie społeczeństwo od- trąca ich.

d) **Lud miejski:** furman Wysocki, Węgiełek, „Magdalenka” i biedota Powiśla – przerażająco nędznej i zaniedbanej dzielnicy, o której Prus mówi: „Oto miniatura kraju”

- ukazany w utworze migawkowo (spacer Wokulskiego po Powiślu),
- żyje w strasznej nędzy; wyrobnicy i rzemieślnicy skazani są na głodową egzystencję,
- w większości pracowity, uczciwy, skromny, delikatny, wdzięczny za najdrobniejszą pomoc,
- przypadek „Magdalenki” dowodzi, że nawet w tych warunkach kobiety „sprzedają się” dopiero wówczas, gdy w żaden inny sposób nie mogą zdobyć środków na głodowe choćby życie; wolą uczciwą pracę, choćby cięższą i za lichą zapłatę.

e) **Przedstawiciele innych środowisk:**

- socjaliści: Klejn, Mraczewski,
- studenci: Maleski, Patkiewicz; ich ciężkie warunki materialne i radykalne poglądy na społeczeństwo polskie („Jeżeli społeczeństwo chce, ażebym płacił za mieszkanie, to niechaj samo płaci mi tyle za korepetycje, żeby z nich wystarczyło na komorne”; „Mój ojciec był zdolnym lekarzem, pracował dniem i nocą, miał niby to dobre zarobki i oszczędził... raptem trzysta rubli na rok! A że wasza kamienica kosztuje dziewięćdziesiąt tysięcy rubli, więc na kupienie jej za cenę uczciwej pracy mój ojciec musiałby żyć i zapisywać recepty przez trzysta lat...”).